

KLAGANDE

Allra Pension AB

Ombud: Robin Entenza

Ombud: Advokat Marcus Johansson

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skatteverkets beslut den 21 december 2020 i ärende med dnr 8-592719,
se bilaga A

SAKEN

Rätt att ta del av allmän handling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten avvisar Allras begäran att få ta del av handlingar hos Skatteverket som inte omfattas av det överklagade beslutet samt av uppgifter kopplade till Skatteverkets hantering av 19 raderade e-postmeddelanden.

2. Kammarrätten avslår överklagandet i övrigt.

Dok.Id 529553

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00
E-post: kammarrattenistockholm@dom.se
www.domstol.se/kammarratten-i-stockholm/

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Allra Pension AB yrkar att bolaget ska få ta del av de sex e-postmeddelanden som inte har raderats och som Skatteverket inte har lämnat ut. Allra yrkar vidare att Skatteverkets beslut ska, såvitt avser de 19 e-postmeddelanden som har raderats, undanröjas och att målet ska återförvisas till Skatteverket för ny prövning samt för fram i huvudsak följande.

När det gäller de sex e-postmeddelanden som inte har raderats har bolaget rätt att få ta del av dessa i första hand med stöd av rätten till partsinsyn och i andra hand med stöd av rätten att ta del av allmänna handlingar. Det framgår inte vilka sex e-postmeddelanden som inte har raderats och inte lämnats ut. E-postmeddelanden bör dock bedömas utifrån om de kan anses tillförda ärendet och omfattas av rätten till partsinsyn. Det framgår inte av beslutet varför de sex e-postmeddelandena inte utgör allmänna handlingar. Skatteverket har inte gjort gällande att aktuella handlingar saknar ärendeanknytning. Som Skatteverket får förstås är de begärda handlingarna inte allmänna eftersom de endast har skickats mellan tjänstemän inom myndigheten eller inom en självständig verksamhetsgren. Denna motivering saknar utifrån det avgörande från Högsta förvaltningsdomstolen som hänvisas till i beslutet relevans för ett slutbehandlat ärende. Beskattningsärendet hos Skatteverket är avslutat. Om de begärda handlingarna bedöms hänföra sig till Allras ärende hos Skatteverket är de alltså att anse som upprättade och ska lämnas ut. Även om handlingarna inte hänför sig till ett slutbehandlat ärende utesluter inte det faktum att handlingarna är e-postmeddelanden skickade mellan tjänstemän hos en myndighet att handlingarna ändå kan vara allmänna. Handlingarna kan vara färdigställda på annat sätt i tryckfrihetsförordningens mening. Skatteverket bör föreläggas att inkomma med uppgift om vilka sex e-postmeddelanden som inte har lämnats ut.

När det gäller de 19 e-postmeddelanden som har raderats har Skatteverket inte gjort den prövning som krävs av Allras begäran. Skatteverket kan inte begränsa sin sökning efter begärda handlingar till ett visst Outlookkonto, vilket inte heller har begärts. Att e-postmeddelandena har raderats från ett e-postkonto innebär inte nödvändigtvis att handlingarna inte längre finns hos myndigheten. Handlingarna kan exempelvis finnas på ett annat Outlookkonto eller ha dokumenterats på annat sätt. De begärda handlingarna är preciserade i tid, ämne, avsändare och mottagare. Några svårigheter att genomföra en sökning som inte är begränsad till ett enstaka e-postkonto hos Skatteverket kan knappast föreligga. Skatteverket är skyldigt att redogöra för när handlingarna har raderats, av vem och med vilket lagstöd det skett.

Skatteverket har i yttrande anfört bl.a. följande.

De sex e-postmeddelanden som inte har lämnats ut har skickats mellan tjänstemän inom Skatteverkets beskattningsverksamhet. Meddelandena har inte inkommit till och har inte heller expedierats från Skatteverket. De innehåller diskussioner om rättsliga frågor av olika slag och valör, handläggningsåtgärder och en upplysning om en länk. De olika diskussionerna saknar ärendeanknytning. Interna e-postmeddelanden mellan tjänstemän inom en myndighet utgör, om de saknar ärendeanknytning, inte allmänna handlingar enbart för att de har skickats (HFD 2013 ref. 86). Handlingar som exempelvis innehåller uppgift om ett ärendes gång, handläggningsåtgärder m.m. och som tillkommit endast som hjälpmedel eller stöd för handläggarna är minnesanteckningar. Minnesanteckningar är inte att anse som allmänna handlingar såvida de inte tagits om hand för arkivering. E-postmeddelandena har inte tillförts Allras skatteärende och innehåller inte heller några sakuppgifter som gör att de borde ha tillförts ärendet. Handlingarna omfattas därför inte av rätten till partsinsyn. Skatteverket har skriftligen redan preciserat för Allra vilka sex e-postmeddelanden som inte har lämnats ut.

När det gäller de 19 e-postmeddelanden som har raderats har Allra i sin begäran tydligt preciserat att bolaget vill ta del av vissa e-postmeddelanden, markerade i en namngiven handläggarens e-postlogg, som skickats till och från handläggaren. Begäran är tydligt formulerad och det framgår klart vilka handlingar som begärs utlämnade. E-postmeddelanden som finns i andra tjänstemäns Outlookkonton måste ses som andra handlingar än de efterfrågade. Skatteverket har ändå eftersökt om motsvarande e-postmeddelanden som skickats från den namngivne tjänstemannen i begäran finns i Outlookkonton hos mottagande tjänstemän hos Skatteverket. Verket har även eftersökt om motsvarande e-postmeddelanden, som skickats till tjänstemannen, finns hos de tjänstemän som skickat meddelandena. Dessa tjänstemän har vare sig kvar mottagna eller sända e-postmeddelanden rörande den namngivne tjänstemannen.

Skatteverkets e-postsystem är inte ett dokumenthanteringssystem. Ett ärendeanknutet e-postmeddelande ska gallras från e-postsystemet så snart det tillförts ärendet i ett av ärendehanteringssystemen eller det allmänna diariet, senast efter ett år. E-postmeddelande som skickas internt och inte tillför sakuppgift till ett ärende ska rensas så snart det inte behövs för ändamålet med meddelandet, senast efter ett år. Allmänna handlingar gallras genom att de förstörs med stöd av författning eller gallringsbeslut. Handlingar som inte är allmänna rensas enligt interna riktlinjer hos Skatteverket. Det har passerat mer än ett år från i vart fall den tidpunkt då e-postloggen skrevs ut. E-postmeddelandena ska alltså antingen vara gallrade eller rensade från Outlookkontot. Efterfrågade uppgifter om när i tiden e-postmeddelandena har raderats, uppgift om vem som har raderat dem och varför framgår inte av någon allmän handling hos Skatteverket och verket förfogar inte heller över uppgifterna på annat sätt.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Vad kammarrätten kan pröva

Allra har av Skatteverket begärt att få ta del av 26 markerade e-postmeddelanden i en e-postlogg som hör till en namngiven handläggares e-postkonto hos Skatteverket. Skatteverket beslutade att dels lämna ut ett e-postmeddelande, inklusive den fil som var bifogad meddelandet, dels avslå begäran beträffande övriga 25 e-postmeddelanden. Som skäl för avslagsbeslutet anförde Skatteverket att sex e-postmeddelanden inte är att anse som allmänna handlingar och inte heller omfattas av rätten till partsinsyn då de inte har tillförts skatteärendet. Beträffande övriga 19 e-postmeddelanden anförde Skatteverket att dessa hade raderats vid tidpunkten för begäran.

Allra gör gällande att de 19 e-postmeddelanden som Skatteverket har raderat kan, vid ny sökning, finnas i andra handläggares e-postkonton eller ha dokumenterats på annat sätt hos Skatteverket. Allra gör vidare gällande att Skatteverket är skyldigt att redogöra för när handlingarna har raderats, av vem och med vilket lagstöd det skett.

Kammarrätten uppfattar Allra som att bolaget begär att få ta del av andra handlingar hos Skatteverket än som omfattades av den ursprungliga begäran och Skatteverkets beslut. Vidare uppfattar kammarrätten att Allra vill ta del av uppgifter kopplade till Skatteverkets hantering av 19 raderade e-postmeddelanden.

Kammarrätten kan endast pröva det som omfattas av Skatteverkets beslut, dvs. om de begärda e-postmeddelandena i en namngiven handläggares e-postkonto hos Skatteverket kan lämnas ut. Allras begäran om att få ta del av handlingar hos Skatteverket som inte omfattas av det överklagade beslutet samt av uppgifter kopplade till hanteringen av raderade e-postmeddelanden

ska alltså avvisas. Det finns av denna anledning inte skäl att återförvisa målet till Skatteverket för ny prövning.

Allra har begärt att Skatteverket bör föreläggas att inkomma med uppgift om vilka sex e-postmeddelanden som inte har lämnats ut. Av utredningen i målet framgår att Skatteverket i samband med tjänstemannabeslutet den 15 december 2020 har angett vilka e-postmeddelanden som har prövats. Denna information har Allra även fått ta del av genom kammarrättens underrättelse den 19 februari 2021. Allras begäran föranleder därför inte någon åtgärd från kammarrätten.

Frågan om e-postmeddelandena är allmänna handlingar

Kammarrätten övergår här efter till att ta ställning till om de e-postmeddelanden som Allra har begärt att få ta del av är allmänna handlingar och om de därför ska lämnas ut. Om e-postmeddelandena inte är allmänna handlingar ska kammarrätten pröva om Allra har rätt till partsinsyn och därför ska få ta del av handlingarna.

Innan kammarrätten går närmare in på dessa frågor ska dock konstateras att det saknas skäl att ifrågasätta Skatteverkets uppgifter om att 19 av e-postmeddelandena inte har lämnats ut eftersom dessa hade raderats enligt gällande gallringsregler och interna riktlinjer vid tidpunkten för beslutet. När det gäller raderade handlingar finns sådana handlingar inte längre förvarade hos myndigheten och de kan därmed inte lämnas ut (jfr HFD 2015 ref. 45). Mot denna bakgrund ska Allras överklagande avslås i den delen.

Enligt 2 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen, TF, är en handling allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 9 eller 10 § är att anse som inkommen till eller upprättad hos myndigheten. En handling anses, enligt 2 kap. 10 § första stycket TF, ha upprättats hos en myndighet, när den har

expedierats. En handling som inte har expedierats anses upprättad när det ärende som den hänför sig till har slutbehandlats hos myndigheten eller, om handlingen inte hänför sig till ett visst ärende, när den har justerats av myndigheten eller färdigställts på annat sätt.

Av 2 kap. 11 § första stycket TF framgår att om ett organ som ingår i eller är knutet till en myndighet lämnat över en handling till något annat organ inom samma myndighet, anses handlingen som inkommen eller upprättad därigenom endast om organen uppträder som självständiga i förhållande till varandra.

I 2 kap. 12 § TF regleras frågan om minnesanteckningar. Av paragrafens första stycke framgår att en minnesanteckning som har gjorts hos en myndighet och som inte har expedierats inte heller efter den tidpunkt då den enligt 10 § är att anse som upprättad ska anses som allmän handling hos myndigheten. Minnesanteckningen anses dock som upprättad om den har tagits om hand för arkivering. Med minnesanteckning avses promemorior och andra uppteckningar eller upptagningar som har kommit till endast för föredragning eller beredning av ett ärende, dock inte till den del de har tillfört ärendet någon sakuppgift. Av andra stycket samma paragraf framgår att utkast eller koncept till en myndighet beslut eller skrivelse och andra därmed jämställda handlingar som inte har expedierats, inte anses som allmänna. Handlingen anses dock vara allmän om den tas om hand för arkivering.

Kammarrätten återkommer därmed till de resterande sex e-postmeddelanden som det är fråga om i målet. Skatteverket har i denna del uppgett att det rör sig om myndighetsinterna meddelanden som skickats mellan tjänstemän inom det självständiga verksamhetsområdet beskattningsverksamhet. E-postmeddelandena kan, enligt kammarrätten, inte anses som inkomna eller upprättade enligt 2 kap. 11 § första stycket TF redan på grund av att de

skickats inom Skatteverket. De är därför inte allmänna handlingar av den anledningen.

Nästa fråga är då om e-postmeddelandena är allmänna handlingar på grund av att de anses vara upprättade enligt 2 kap. 10 § första stycket TF. Som Skatteverket har konstaterat innehåller e-postmeddelandena diskussioner i rättsliga frågor samt uppgifter om handläggningsåtgärder och en upplysning om en länk. Det har inte kommit fram att handlingarna har tillfört något ärende sakuppgifter. Det har inte heller kommit fram i målet att e-postmeddelandena har expedierats eller justerats av Skatteverket. E-postmeddelandena ska då anses upprättade endast om de har färdigställts på annat sätt. Enbart det förhållandet att ett e-postmeddelande har skickats mellan tjänstemän inom en myndighet medför inte att handlingen är att anse som färdigställd i den mening som avses i 2 kap. 10 § första stycket TF (jfr HFD 2013 ref. 86). Det har inte heller kommit fram att någon annan åtgärd har vidtagits som medför att e-postmeddelandena ska anses vara färdigställda. De begärda e-postmeddelandena är alltså inte allmänna handlingar av den anledningen.

Rätt till partsinsyn

I 10 § förvaltningslagen (2017:900) anges att den som är part i ett ärende har rätt att ta del av allt material som har tillförts ärendet. Rätten att ta del av uppgifter gäller med de begränsningar som följer av 10 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL.

Av 10 kap. 3 § första stycket OSL framgår bl.a. att sekretess inte hindrar att en enskild eller myndighet som är part i ett mål eller ärende hos domstol eller annan myndighet och som på grund av sin partsställning har rätt till insyn i handläggningen, tar del av en handling eller annat material i målet eller ärendet. En sådan handling eller ett sådant material får dock inte lämnas ut till parten i den utsträckning det av hänsyn till allmänt eller

enskilt intresse är av synnerlig vikt att sekretessbelagd uppgift i materialet inte röjs.

Skatteverket har uppgett att de begärda e-postmeddelandena inte har tillförts Allras skatteärende. Kammarrätten anser att det saknas skäl att ifrågasätta denna uppgift. Eftersom e-postmeddelandena inte har tillförts något ärende som Allra är part i har bolaget inte rätt att ta del av handlingarna med stöd av rätten till partsinsyn. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 2).

Ingela Fridström
kammarrättsråd
ordförande

Ann-Jeanette Eriksson
kammarrättsråd

Maria Braun Hotti
kammarrättsråd
referent

/Sandra Torkelsdotter
föredragande jurist

Jenny Segeljakt
010-574 11 60
jenny.segeljakt@skatteverket.se

BESLUT

Datum
2020-12-21

Dnr
8-592719

1(2)

Robin Entenza
Gernandt & Danielssons Advokatbyrå
KB
Box 5747
114 87 Stockholm

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM
Rotel 014

INKOM: 2021-02-17
MÅLNR: 1276-21
AKTBIL: 4

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM

Sökande

Robin Entenza

Ink. 2021-02-17

Saken

Utlämnande av allmän handling
Partsinsyn

Målnr.
Aktbil.

BESLUT

Skatteverket beslutar lämna ut ett e-postmeddelande sänt den 1 juni 2018 mellan två tjänstemän inom beskattningsverksamheten. Skatteverket beslutar även att lämna ut den fil som var bifogat till meddelandet.

Skatteverket beslutar att inte lämna ut 25 e-postmeddelanden

- varav 6 inte är att anse som allmänna handlingar och då de inte tillförts skatteärendet omfattas de inte av rätten till partsinsyn

- de resterande 19 e-postmeddelandena lämnas inte ut så de var raderade vid tidpunkten för din begäran

MOTIVERING*Begäran*

Du har begärt att Skatteverket ska lämna ut sammanlagt 26 e-postmeddelanden. Meddelandena framgår av en e-postlogg som du gett in. E-postloggen som är historisk är daterad den 22 mars 2019. E-postmeddelandena är sända till en namngiven handläggares Outlookkonto respektive sända från den namngivne handläggarens Outlookkonto.

Skatteverket har uppfattat din begäran som att du vill ta del av meddelandena genom att utöva offentlighetsprincipen respektive rätten till partsinsyn. Skatteverket har således prövat din begäran enligt dessa två bestämmelser.

Rättslig reglering m.m.

Av 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen (1949:105) framgår att till främjande av ett fritt meningsutbyte, en fri och allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande ska var och en ha rätt att ta del av allmänna handlingar.

Av 2 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen är en handling allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen eller upprättad.

Genom vägledande avgörande HFD 2013 ref. 86 har klargjorts att e-postmeddelanden utan ärendanknytning som skickats mellan tjänstemän inom en myndighet eller inom en självständig verksamhetsgren inte är att anse som allmänna handlingar.

Av 10 § förvaltningslagen (2017:900) framgår att den som är part i ett ärende har rätt att ta del av allt material som har tillförts ärendet.

Skatteverket har meddelat ett beslut om gallring som bl.a. rör e-postmeddelanden; Generell tillämpningsbeslut för Skatteverket av RA-FS 1991:6 meddelat den 2 november 2015 med ärendenummer 131-588520-15/1211.

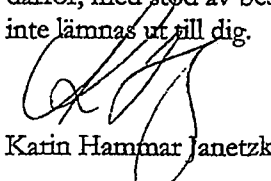
Skatteverkets bedömning

Skatteverket har eftersökt om de e-postmeddelandena som du begärt ska lämnas ut till dig finns kvar i den namngivne handläggarens Outlookkonto.

Skatteverket kan konstatera att endast sju av de efterfrågade e-postmeddelandena finns kvar i tjänstemannens Outlookkonto. Nitton av de e-postmeddelanden som du begärt ska lämnas ut till dig var således raderade vid tidpunkten för din begäran.

Samtliga de sju e-postmeddelanden som finns kvar i handläggarens Outlookkonto är sända mellan tjänstemän inom det självständiga verksamhetsområdet beskattningsverksamhet. Skatteverket gör bedömningen att ett av de sju meddelandena, med hänsyn till meddelandets innehåll, får anses vara en allmän handling. Meddelandet är sänt den 1 juni 2018 och avser en skattebetalares skatteärende. Du företräder skattebetalaren i ärendet. Skatteverket gör bedömningen att e-postmeddelandet och den fil som är bifogad till meddelandet lämnas ut till dig. Skatteverket gör bedömningen att verket inte lämnar ut de resterande sex e-postmeddelandena med stöd av offentlighetsprincipen.

Inget av de sex e-postmeddelandena har tillförts skattebetalarens ärende. Skatteverket gör därför, med stöd av bestämmelsen om partsinsyn, bedömningen att e-postmeddelandena inte lämnas ut till dig.

Karin Hammar Janetzky
enhetschef

Jenny Segeljakt
föredragande

Överklagandehänvisning

Om du vill överklaga beslutet att inte lämna ut handlingar till dig ska du göra det skriftligen. Du ska ställa överklagandet till Kammarrätten i Stockholm men sända överklagandet till Skatteverket. Överklagandet prövas av Kammarrätten i Stockholm.

Tidsfrister

Din skrivelse ska ha kommit in till Skatteverket senast tre veckor från den dag som du fick ta del av beslutet.